

РЕШЕНИЕ

№ 444

гр. Варна, 13.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 39 СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Христина В. Тодорова Колева

при участието на секретаря Цветелина Пл. Илиева
като разгледа докладваното от Христина В. Тодорова Колева Гражданско дело № 20233110102901 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по повод предявени Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.*** срещу Х. Р. Г., ЕГН:*****, адрес: гр.*** **обективно кумулативно съединени иски** с **правно основание чл. 422, ал. 1, вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК** за приемане за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца следните суми: **8750.60 лв.** /осем хиляди седемстотин и петдесет лева и 0.60 ст./, представляваща **главница** за периода 11.01.2021г. до 24.02.2022г., по Договор за потребителски кредит № ***/*** г., сключен между Ю.Б. АД, кредитор и Х. Р. Г., ЕГН:*****, кредитополучател, ведно със **законната лихва** върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 10.03.2022 г. до окончателното изплащане на задължението; **1874.52 лв.** /хиляда осемстотин седемдесет и четири лева и 0.52 ст./ – **възнаградителна лихва** за периода от 09.02.2021 г. до 20.10.2021 г.; **446.11 лв.** /четиристотин четиридесет и шест лева и 0.11 ст./ – **мораторна лихва** за периода от 09.02.2021 г. до 24.02.2022г.; **60.00 лв.** /шестдесет лева/ – **такси**, за периода от 09.02.2021 г. до 24.02.2022 г.

Твърди се в исковата молба, че между страните, на *** г. е сключен Договор за потребителски кредит № *** за сумата в размер на 9181 лв.. Кредитът бил усвоен от кредитополучателя. Кредитът следвало да се погаси на 120 месечни вноски съгласно погасителен план неразделна част към договора /чл. 6, ал. 1/. Крайният падеж на задълженията по договора е 09.05.2029г.. В чл.3 от договора страните договорили възнаградителна лихва за отпуснатия кредит. На 11.06.2020 г. между страните е сключено Допълнително споразумение, по силата на което плащането на дължимите вноски за главница и лихви по Договора се отсрочват за срок от 6 месеца, а срокът на договора за кредит се удължава с продължителността на гратисния

период. На 11.01.2021 г. кредитополучателят преустановил плащанията на дължимите вноски за главница, а на 09.02.2021 г. и на тези за лихва, като е изпаднал в забава, което било основание банката да обяви кредита за предсрочно изискуем, на основание чл.14 от договора. Ответникът бил надлежно уведомен на дата 20.10.2021г. На основание чл. 8 от договора ответникът дължи обезщетение за забава. За уведомяване на длъжника, че банката е упражнила правото си за обявяване на кредита за предсрочно изискуем са извършени разходи в общ размер на 60 лв., които следва да бъдат възстановени от кредитополучателя. Предвид неизпълнение на поетите от последния задължения, по негова инициатива е учредено заповедно производство по образуваното ч.гр.д. № 3110/2022г. по описа на ВРС, по което в полза на ищеца е издадена Заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК. Издадената в негова полза заповед за изпълнение била връчена при условията на чл. 47, ал.5 ГПК, като му е указано да предяви иск на основание чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, поради което за него е налице правен интерес от провеждане на избраната форма на искова защита. Моли за постановяване на положително решение по предявените искове.

В предоставения му срок по чл. 131 ГПК, ответникът, чрез назначения му особен представител е депозирал отговор на исковата молба, като изразява становище по съществото на предявените искове. Счита исковете за неоснователни. Оспорва усвояването на сумата по кредита. Счита за неравноправни клаузите в договора предвиждащи възнаградителна лихва и обезщетение за забава. Твърди, че липсва волеизявление на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, поради което към подаване на заявлението кредитът не е бил изискуем. Сочи, че не е бил надлежно уведомен за предсрочната изискуемост. Счита уговорката в чл. 1, ал. 4 от Допълнителното споразумение от 11.06.2020 г. за анатоцизъм по см. на чл. 10, ал.3 ЗЗД, който не е допустим в отношенията между страните, което я прави нищожна на основание чл.26, ал.4 във вр. с чл.10, ал.3 ЗЗД и чл.146, ал.5 ЗЗП. Моли за постановяване на решение, с което насочените срещу него искове бъдат отхвърлени като неоснователни.

В хода на проведените по делото съдебни заседания, страните поддържат заявените с исковата молба и отговора по нея становища.

СЪДЪТ, преценявайки събраните, по делото доказателства, по реда на чл. 12 ГПК и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установено следното **от фактическа страна**:

От приобщеното в настоящото производство ч.гр.д.№3110/2022г. на ВРС се установява, че на основание чл.417 ГПК по подадено на 10.03.2022г. заявление, съдът е издал заповед за изпълнение, съгласно която е разпоредил длъжникът Х. Р. Г. да заплати на кредитора „Ю.Б.” АД претендираните в настоящото производство суми.

Заповедта за изпълнение е връчена на ответника по чл.47, ал.5 ГПК, като в срока по 415, ал. 4 ГПК е постъпила искова молба от заявителя, което обуславя и правния интерес от водене на настоящите искове.

Като писмено доказателство по делото е приет Договор за потребителски кредит № ***, ведно с погасителен план към него, сключен на ***г. между „Ю.Б.” АД, от една страна като кредитор и Х. Р. Г., от друга, като

потребител. Съгласно постигнатото между страните съгласие кредиторът е предоставил на потребителя потребителски кредит в размер на 9181.00 лева за пълно предсрочно погасяване на задълженията по договор за кредитни карти VC120002 и C07291702794, сключен между Банката и Х. Р. Г. като кредитополучател/картодържател. Съгласно договора, за усвоения кредит кредитополучателят дължи на Банката през първите девет месеца от срока на издължаване на кредита, променлива годишна лихва, която се определя като сбор от референтен лихвен процент плюс фиксирана договорна надбавка в размер на 3.85% процентни пункта. За референтен лихвен процент по договора ще се ползва референтния лихвен процент П. на „Ю.Б.“ АД за необезпечени кредити; След изтичане на периода по-горе и до крайния срок на издължаване на кредита, променлива годишна лихва, която се определя като сбор от референтен лихвен процент плюс фиксирана договорна надбавка в размер на 1.15% процентни пункта. Референтният лихвен процент П. на „Ю.Б.“ АД за необезпечени кредити се определя от Комитета по управление на активите и пасивите - ALCO (Assets and Liability Committee) съгласно Методологията на Банката за определяне на референтен лихвен процент П. по потребителски и жилищно-ипотечни кредити, публикувана на интернет страницата на Банката на адрес www.postbank.bg и представляваща Приложение № 1 към договора. П. подлежи на преразглеждане на тримесечна база, при спазване на условията, описани в Методологията. Към датата на определяне на годишния лихвен процент по кредита, съгласно условията на договора, се използва последно публикуваната на интернет страницата на Банката стойност на П. за необезпечени кредити в лева, в размер на 1.150% (едно цяло 0.150). В случай, че в срока на Договора, съгласно Методологията е налице основание за промяна на стойността на П., новата актуална стойност на П., както и датата, на която тя е публикувана, се обявяват на интернет страницата на Банката на адрес www.postbank.bg, като обявление за промяната се поставя и на видно място в офисите на Банката, с указание за датата на публикуване на новата стойност на П.. В случай че обявената актуална стойност на П. е отрицателна, то при определяне на годишния лихвен процент по кредита за съответния период от срока на Договора за кредит, през който това обстоятелство е налице, референтният лихвен процент ще се приема и прилага със стойност 0 % (нула процента). При всяко публикуване на нова актуална стойност на П., Банката извършва съответна актуализация на годишния лихвен процент по кредита, като новата приложима стойност на П. е в сила и се ползва за определяне на лихвения процент по кредита, считано от датата, следваща първата падежна дата на месечна вноска по кредита след датата на публикуване на новата стойност на П.. В случаите на частично предсрочно погасяване на дълга по кредита, както и в случаите на предоговаряне на условията за погасяване на кредита, водещи до промяна на приложимия погасителен план на кредита, новата стойност на П., влиза в сила считано от датата на частично предсрочно погасяване, респ. от датата на влизане в сила на съответната промяна в условията за погасяване на кредита. Годишният процент на разходите (ГПР) по отпуснатия кредит е 14.93 процента, а общата сума, дължима от кредитополучателя, е 16765.17 BGN, изчислени към моментна сключване на договора. Кредитополучателят ползва девет месечен гратисен период (считано от датата на сключване на договора) за плащане на главницата по предоставения кредит. По време на

гратисния период кредитополучателят дължи само лихва върху усвоения кредит, съгласно погасителния план. Кредитът се погасява на анюитетни месечни вноски, включващи лихва и главница и посочени като брой, размер и падежна дата в Погасителния план, неразделна част от договора (с изключение на вноските през първите девет месеца от срока за издължаване на кредита). В случай, че по време на действието на договора референтният лихвен процент бъде променен по реда на чл. 3, ал. 6, като това води до необходимост от съответна промяна в размера на погасителните вноски, определени в действащия погасителен план, размерът на вноските се променя едностранно от Банката, а промените се отразяват при изчисляването на дължимата лихва по кредита, считано от падежа на първата вноска след датата на промяна на приложимия референтен лихвен процент съгласно чл. 3, ал. 6, за което кредитополучателят, с подписването на договора, дава своето изрично съгласие. В този случай Банката изготвя нов погасителен план за остатъка от дълга, съобразен с променения размер на лихвите, като кредитополучателят има право да получи при поискване новия погасителен план във всеки офис на банката. Съгласно чл.8, при просрочие на дължимите погасителни вноски, както и при предсрочна изискуемост на кредита, кредитополучателят дължи обезщетение за времето на забавата върху просрочените суми в размер на законната лихва за забава, чийто размер се определя от Министерския съвет. Съгласно чл. 14, при непогасяване в уговорения срок на една или повече вноски по кредита, Банката има право да обяви кредита за изцяло или частично предсрочно изискуем.

На 11.06.2020 год. между страните е сключено Допълнително споразумение към Договор за потребителски кредит М ***/09.08.2018г. със следните условия: Плащането на дължимите главница и лихви се отсрочва за срок от 6 месеца, считано от погасителната вноска по кредита, дължима през м.04.2020 г.; начислената през периода на отсрочване непогасена лихва се разпределя на равни части, които се добавят към погасителните вноски съгласно новия погасителен план и се погасяват за период от 24 месеца; След изтичане на този период погасяването се възобновява, считано от м. 10.2020 г.; Срок на погасяване - 09.02.2029г. Погасителен план - 24 вноски по 170.10 лв. всяка една, дължими в периода 09.10.2020г.-09.09.2022г. вкл.; 76 вноски по 145.43 лв. всяка една, дължими в периода 09.10.2022г.-09.01.2029г. и 1 последна погасителна вноска в размер на 144.73 лв., дължима на 09.02.2029г.

По делото е изслушано заключение по допуснатата ССЧЕ, от което се установява, че на 14.01.2021год. между страните е сключено Допълнително споразумение към Договор за потребителски кредит № FL930015/***.г. (не е представено по делото, Приложение № 1 към заключението) със следните условия: Плащането на дължимите главница и лихви се отсрочва за срок от 3 месеца, считано от погасителната вноска по кредита, дължима през м. 10.2020 г.; отсрочването се прилага за посочения период и по отношение на непогасената лихва, която вече е била отсрочена при Допълнителното споразумение от 11.06.2020 год; начислената през периода на отсрочване непогасена лихва се разпределя на равни части, които се добавят към погасителните вноски съгласно новия погасителен план и се погасяват за период от 24 месеца; След изтичане на този период погасяването се възобновява, считано от м.01.2021 г.; След изтичане на периода на отсрочване

банката изготвя нов погасителен план /Приложение № 1 към заключението/. На *** год. ответникът е усвоил изцяло разрешеният кредит в размер на 9 181 лв. Извършените погасявания по кредита са в размер на 430.40 лв. – главница за периода 17.06.2019г.-12.03.2020г., като остатъкът на дължимата главница възлиза на 8 750.60 лв., формиран като разлика между усвоената и погасената главница. Кредитополучателят е в забава на плащанията за лихви от м.02.2021 год. Дължимата към 24.02.2022г. договорна лихва е в размер на 1874.52 лева, формирана съгласно погасителния план към Допълнително споразумение от 14.01.2021 год. Дължима мораторна лихва към 24.02.2022 год. е 446.11 лв, в т.ч.: мораторна лихва за периода 09.02.2021 г.-20.10.2021 г.- 70.27лв; Мораторна лихва за периода 20.10.2021 г. - 24.02.2022 г. – 375.84 лв. - след обявяване на кредита за предсрочно изискуем е начислена законна лихва върху пълния размер на дължимата главница. Дължимите от кредитополучателя такси към 24.02.2022 год. са в размер на 60 лв. В случая е платена на ЧСИ С.Д. (л.56 от ЧГД 3110/2022 год. на РС-Варна) такса по т.2 от ТТР към ЗЧСИ - „Обикновена такса за цялостно проучване имущественото състояние на длъжника, набавяне на данни, документи, книжа и др." в размер на 50 лв. без ДДС/60 лева с ДДС/. Кредитополучателят е в забава на плащанията за главница от 11.01.2021 год. Към 20.10.2021год. (датата на предсрочната изискуемост) длъжникът е имал падежирали 10 непогасени вноски за главница в общ размер 495.87 лв. и 9 падежирали непогасени вноски за лихва с общ размер 1 268.84 лв, и задължение за мораторна лихва за периода 09.02.2021 г. -20.10.2021 г. в размер на 70.27 лв. Последната вноска по кредита, която е направил кредитополучателя, е на 12.03.2020 год. След тази дата няма внасяни погасителни вноски от негова страна. За периода от отпускане на кредита същият следва да бъде олихвяван с лихвени проценти, формиранни както следва: /период; стойност на РЛП П.; фиксирана надбавка; лихвен процент/ 27.03.2018г. -23.03.2020г. – 1.15%; 1.15%; 2.30 %; 24.03.2020г. -31.05.2023 г. – 0.65 %; 1.15%; 1.80%; 31.05.2023г.-02.07.2023г. – 1.35%; 1.15%; 2.50 %; 03.07.2023г. - до момента 2.50%; 1.15%; 3.65 %. Ищецът е прилагал при олихвяване на кредита следните проценти: *** г. - 08.05.2019 г. 5.00%; 09.05.2019г.- 08.04.2020 г. 14.00%; 09.04.2020 г.-17.12.2023 г. 13.50%.

Предвид така установеното от фактическа страна, **СЪДЪТ** формулира следните изводи от **правна страна**:

Правното основание на така предявения иск е чл. 422 ГПК вр. чл. 79, ал.1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ, чл. 86 ЗЗД.

Искът е предявен при спазване на особените процесуални изисквания на чл.415 ГПК и е процесуално допустим.

Договорът не е оспорен като неавтентичен /в частта относно подписа на ответника/, поради което макар и частен диспозитивен документ, има материална доказателствена сила спрямо ответника – че отразените в него неизгодни за страната факти са верни.

Договорът съдържа основните параметри - отпусната сума, срок, размер на възнаградителна лихва, цел на кредита. Така безспорно се установява наличието на валидно възникнало договорно правоотношение между страните и неговото съдържание. Следователно сключеният между страните

договор за потребителски кредит валидно ги обвързва, като всяка страна следва на основание чл. 20а ЗЗД да установи изправността си по отношение на поетите задължения.

На основание чл. 153 ГПК и приетите по делото писмени доказателства, съдът приема, че кредиторът е изправен по правоотношението, доколкото е изпълнил задължението си да предостави на ответника потребителски кредит при уговорените в договора условия и начин. Усвояването на кредита се установява и от заключението по допуснатата ССЧЕ.

Кредитополучателят е в забава на плащанията за главница от 11.01.2021 год. Към 20.10.2021год. (датата на предсрочната изискуемост) длъжникът е имал падежирали 10 непогасени вноски за главница в общ размер 495.87 лв..

Кредитът е станал изискуем на основание чл.14 от договора, за което кредитополучателят е надлежно уведомен с връчване на исковата молба на представителя му.

Предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл.20а, ал.2 ЗЗД настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки – обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Или, за да настъпи предсрочната изискуемост на кредита е необходимо волеизявлението за обявяването ѝ да достигне до длъжника.

Исковата молба може да има характер на волеизявление на кредитора, че счита кредита за предсрочно изискуем и с връчването на препис от нея на ответника по иска предсрочната изискуемост се обявява на длъжника. Уведомяването на длъжника има за последица настъпване на предсрочна изискуемост на кредита, доколкото са налице уговорените в договора за кредит условия за нейното настъпване /така Решение №114/07.09.2016 г. по т.д. № 362/2015 г. на ВКС/. Ирелевантно в тази връзка е обстоятелството, че исковата молба е връчена на назначения на ответника на основание чл.47, ал.6 ГПК особен представител. Защитата, която се осъществява от назначения по делото особен представител в тази хипотеза осигурява защита на страна по делото, по отношение на която е приложена фикцията на чл.47, ал.5 ГПК. Особеният представител може да извършва широк кръг от процесуални действия, извън тези, за които е необходимо изрично пълномощно съобразно чл.34, ал.3 ГПК, и съответно той се явява и надлежен адресат на всички твърдения, наведени от насрещната страна. Следователно, връчването на всички книжа по делото на ответника е надлежно, ако е направено на особения представител и от този момент се пораждат свързаните с факта на връчване правни последици /в този смисъл е Решение № 198/18.01.19г. по т.д. №193/18г. на ВКС/. Ето защо с оглед осъщественото редовно връчване на препис от исковата молба на ответника и установеното неизпълнение на задължението за заплащане на дължимите суми, съдът намира, че вземанията по договора следва да се считат за предсрочно изискуеми /Решение по въззивно търговско дело № 246 по описа за 2020 година на ВОС и др./.

Главницата по кредита представлява отпуснатата от банката сума, която се установи, че е предоставена на ответника и напълно усвоена от него. Лихвата представлява цената за предоставена финансова услуга по сделка с

потребител, която е една от основните характеристики на договора за банков кредит - че заемателят е длъжен да заплаща лихви според уговореното. Така са налице основанията за разглеждане на всяка една от предявените претенции, които са изискуеми като вземания. По отношение на търсената сума за главница по кредита, видно от заключението на вещото лице, отпуснатият заем е бил в размер на 9 181 лв., който е усвоен. Установява се, че има частично изпълнение на това задължение в размер на 430.40 лв., като дължимият остатък на главницата е 8 750.60 лв. В този смисъл искът за главница следва да се уважи изцяло в търсения с исковата молба размер, предвид съществуващото валидно и изискуемо парично вземане, което обаче е останало дължимо и неплатено.

По отношение на претенцията за лихви, следва да се посочи, че в договора за кредит са определени както възнаградителна лихва, така и мораторна. По отношение на възнаградителната лихва, вещото лице в заключението по ССЧЕ е посочило, че няма погасяване от страна кредитополучателя на задължения за лихви. В конкретния случай в договора е предвидена възможност за едностранна промяна на лихвения процент, като от заключението на вещото лице се установи, че банката е увеличавала договорната лихва по време на действие на кредита. Вещото лице посочва, че според постигнатите между страните договорености лихвеният процент е следвало да бъде за периода 27.03.2018г. -23.03.2020г. – 2.30 %; 24.03.2020г. - 31.05.2023 г. – 1.80%; 31.05.2023г.-02.07.2023г. – 2.50 %; 03.07.2023г. - до момента 3.65 %, но банката е прилагала за периода *** г. - 08.05.219 г. 5.00%; 09.05.2019г.- 08.04.2020 г. 14.00%; 09.04.2020 г.-17.12.2023 г. 13.50%.

Налице е извършена от кредитора едностранна промяна на размер на погасителни вноски, като през периода на правоотношението спрямо длъжника са прилагани различни изисквания за начисляване на договорната лихва. Съдът счете, че е налице значително неравновесие между правата и задълженията на страните, тъй като определяният и прилаганият размер на лихвата представлява уговорка във вреда на потребителя.

Съобразно практиката на ВКС /решения №150/20.03.2020г., ВКС, ТК, т.дело № 279/2019г.; № 65 от 06.07.2018 г., по т.д.№ 1556/2017 г. на I т.о., № 146 от 01.11.2017 г., по т.д.№ 2615/2016г./, при потребителски договор и възражение за неравноправен характер на негови клаузи или при служебна проверка на съда за евентуално неравноправен характер на клауза от потребителски договор, доколкото чл.146, ал.4 ЗЗП има императивен характер, доказването на обстоятелството, че клаузата е индивидуално уговорена, е в тежест на доставчика на услугата, т.е на съответната Банка - кредитор. В хипотезата на предоговаряне условията на кредита, вкл. съвпадащите волеизявления на страните по договор за кредит относно размера на дълга на кредитополучателя, изчислен в съответствие с неравноправни клаузи по договора за кредит, нищожността на същите не се санира. Следователно когато отделната договорна клауза в сключен потребителски договор е неравноправна и поради това нищожна съгласно чл.146, ал.1 ЗЗП, допълнителната спогодба (споразумение), основана на такава клауза, ще е също нищожна по силата на чл.366 ЗЗД. Нормите на Закона за защита на потребителите относими към неравноправния характер на клаузи в потребителски договор, както изрично е посочено във

формираната по реда на чл.290 ГПК казуална практика на ВКС(р-ние № 199 от 21.01./19 г., по т.д.№ 460/18г. на I т.о. , 77/22.04.2015 г., по гр.д.№ 4452/14 г. на III г.о.;№ 95/13.09.16г.,по т.д. № 240/15 г. на II т.о. и мн.др.) са повелителни. Това означава, че съдът е длъжен служебно да обсъди и прецени дали и клаузите в процесните допълнителни споразумения, с които са преуредени задълженията на длъжника за определен период от време и е преструктуриран предоставеният кредит, не са неравноправни. Обстоятелството, че между страните по спора е изрично договорен начинът на определяне референтния лихвен процент на ищцовата Банка и приложимата за него Методология е обявена за неразделна част от процесния договор за кредит чрез подписването ѝ от кредитополучателя само по себе си не означава, че разписаната в нея изчислителна процедура е ясни и достатъчно разбираема, за обикновения потребител, критерии – вид, количествени изразения и относителна тежест на всеки от отделните компоненти – пазарни индекси и/или индикатори, за да се счете, че доставчикът на конкретната финансова услуга не е недобросъвестен по смисъла на общата дефиниция за неравноправна клауза, съдържаща се в чл.143, ал.1 ЗЗП. Отделно е, че доколкото изричната договорна клауза на чл.3, според която Банката - кредитор има право едностранно да променя размера на възнаградителната лихва по кредита, състояща се от два компонента – променлив и постоянен, без да са уточнени обективните, стоящи извън контрола на кредитодателя външни условия и причини, при които това е възможно, не е отменена с последващите сключени между съконтрахентите допълнителни споразумения, изключва договорените с тях клаузи, касаещи размера на възнаградителната лихва, да са индивидуално уговорени по см. на чл.146, ал.1 ЗЗП и поради това действителни, дори и инициатор за същите да е бил длъжникът и да е бил уговорен гратисен период. Нещо повече, този подход на едностранно променяне размера на възнаградителната лихва е възпроизведен и в чл.1, ал.4 от допълнителното споразумение от 11.06.2020г.. Съгласно формираната казуална практика на ВКС, изразена в решение № 66 от 29.07.2019 г., по т.д.№ 1504/2018 г. на II т.о., решение № 141/27.02.2020г. на ВКС, ТК, т.д.№2245 по описа за 2018г.; решение № 205/07.11.2016г. по т.д. № 154/2016г. на ВКС, I т.о., която настоящият съдебен състав споделя, уговорката в допълнителни споразумения към договор за кредит за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви, върху които се начислява възнаградителна лихва, представлява анатоцизъм по см. на чл.10, ал.3 ЗЗД, който е допустим, на основание чл.294, ал.1 ТЗ, само при уговорка между търговци,каквото качеството ответникът безспорно не притежава. Обстоятелството, че към момента на сключване на процесните споразумения не е налице подзаконов нормативен акт на БНБ (Наредба), която да предвижда възможност за олихвяване на изтекли лихви, означава, че уговорената в споразуменията договорна клауза, създаваща такава възможност е нищожна на основание чл.26, ал.4 във вр. с чл.10, ал.3 ЗЗД и чл.146, ал.5 ЗЗП.

Клаузата за определяне на възнаградителна лихва е очевидно неравноправна, по смисъла на чл. 143, ал.2, т. 3 ЗЗП. Съдържащите се в чл. 3 от договора уговорки, позволяват на банката едностранно и периодично да определя собствения си базов лихвен процент, чрез който се формира размерът на договорената възнаградителна лихва /цената на договора/.

Уговорките по чл. 3 от договора не съдържат ясно формулирани основания за извършването на посочените в тях изменения, както и за дори хипотетично право на кредитополучателите, евентуално да не бъдат съгласни с новите, едностранно променени, включително и увеличени, техни задължения и да прекратят договора. Ето защо, тези клаузи са неравноправни и на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП са нищожни, поради наличието на предпоставките по чл. 143, ал.2, т. 3 и т. 10 ЗЗП. По горните съображения претенцията за възнаградителна лихва подлежи на отхвърляне.

Що се отнася до претенцията за мораторна лихва съдът съобрази следното: Тъй като се касае за договор за потребителски кредит, то приложение следва да намерят правилата на ЗПК, доколкото не са налице изключенията по смисъла на чл.4 от същия закон. Съгласно чл.8 от договора, страните са се съгласили при просрочие на дължимите погасителни вноски, както и при предсрочна изискуемост на кредита, кредитополучателят да дължи обезщетение за времето на забавата върху просрочените суми в размер на законната лихва за забава, чийто размер се определя от Министерския съвет.

В случая се установи, че е налице забава в плащанията, доколкото ответникът е преустановил редовното /цялостното и в срок/ погасяване на дължимите вноски по погасителен план и последната платена вноска по погасителния план е тази от 12.03.2020г.. Вземането уговорено като мораторна лихва представлява обезщетение, възникващо само от виновно неизпълнение на задължения като компенсация за вреди от забава. Дължимата мораторна лихва към 24.02.2022 год. е 446.11 лв, в т.ч.: мораторна лихва за периода 09.02.2021 г.-20.10.2021 г.- 70.27лв; мораторна лихва за периода 20.10.2021 г. - 24.02.2022 г. – 375.84 лв., като след обявяване на кредита за предсрочно изискуем е начислена законна лихва върху пълния размер на дължимата главница.

Претенцията за сумата от 60 лв., представляваща такси за периода от 09.02.2021 г. до 24.02.2022 г. съдът счете за основателна.

По делото се установи основание за дължимостта им, вкл. начинът на формиране на сумата, поради което този иск подлежи на уважаване.

Дължимите от кредитополучателя такси към 24.02.2022 год. са в размер на 60 лв. В случая е платена на ЧСИ С.Д. (л.56 от ЧГД 3110/2022 год. на РС-Варна) такса по т.2 от ТТР към ЗЧСИ - „Обикновена такса за цялостно проучване имущественото състояние на длъжника, набавяне на данни, документи, книжа и др." в размер на 50 лв. без ДДС /60 лева с ДДС/.

Относно разноските:

В заключение следва да се приеме, че в полза на ищеца съществува частично съответното парично вземане, по отношение на което вече е била издадена заповед за незабавно изпълнение. Искът е основателен за сумите за главница, мораторна лихва, такси и неоснователен по отношение на договорната лихва. Вземането за разноски по заповедта също е дължимо, но според мотивната част на точка 12 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС за него съдът в исковото производство следва да се произнесе с изричен осъдителен диспозитив, който да се отрази в настоящото решение. Доколкото обаче претенцията е само частично уважена, то и разноските в заповедното

производство, направени от заявителя за държавна такса и за юрисконсултско възнаграждение, също следва да присъдят по съразмерност, като на страната се присъди по-малко от претендираната сума. Изчислени съобразно уважените вземания, разноските в полза на ищеца-заявител следва да възлизат на сумата от 792.15 лева, като разликата до пълния им присъден в заповедното производство размер от 952.56 лева, остава за сметка на страната, която неоснователно е претендирала установяване на суми в по-висок от реалния им размер.

Предвид изхода на делото-частичното уважаване на исковите претенции, на основание чл. 78 ал. 1 и ал. 3 ГПК всяка от страните принципно има право да получи разноски по съразмерност. Ответникът не претендира разноски, доколкото се представлява от особен представител. Ищецът претендира разноски и представя списък чл. 80 ГПК, а са налице доказателства за действителното заплащане на следните разходи в процеса: държавна такса в размер на 302.39 лева; депозит за особен представител – 1402 лв.; депозит за вещо лице по ССЧЕ – 450 лева и възнаграждение за защита и съдействие от един адвокат в размер на 729.94 лева. Така по съразмерност, разноските в полза на ищеца се определят на сумата от 2398.60 лева.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 415, ал. 1 ГПК в отношенията между Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.***, от една страна и ответника Х. Р. Г., ЕГН:*****, адрес: гр.***, от друга, че В ПОЛЗА НА „Ю.Б.” АД СЪЩЕСТВУВАТ ВЗЕМАНИЯ ПРОТИВ ОТВЕТНИКА, за които е издадена Заповед за изпълнение по чл.417 ГПК по ч.гр.д. № 3110/2022г. на ВРС в следните размери: **8750.60 лв.** /осем хиляди седемстотин и петдесет лева и 0.60 ст./, представляваща **главница** за периода 11.01.2021г. до 24.02.2022г., по Договор за потребителски кредит № ***/*** г., сключен между Ю.Б. АД, кредитор и Х. Р. Г., ЕГН:*****, кредитополучател, ведно със **законната лихва** върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 10.03.2022 г. до окончателното изплащане на задължението; **446.11 лв.** /четиристотин четиридесет и шест лева и 0.11 ст./ – **мораторна лихва** за периода от 09.02.2021 г. до 24.02.2022г.; **60.00 лв.** /шестдесет лева/ – **такси**, за периода от 09.02.2021 г. до 24.02.2022 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за сумата **1874.52 лв.** /хиляда осемстотин седемдесет и четири лева и 0.52 ст./ – **възнаградителна лихва** за периода от 09.02.2021 г. до 20.10.2021 г., като неоснователен.

ОСЪЖДА Х. Р. Г., ЕГН:*****, адрес: гр.*** **ДА ЗАПЛАТИ** на Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.*** сумата **792.15 лева**, представляваща реализирани от ищеца съдебно деловодни разноски в заповедното производство по ч.гр.д.3110/2022г. на ВРС, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА Х. Р. Г., ЕГН:*****, адрес: гр.*** **ДА ЗАПЛАТИ** на

Ю.Б. АД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.*** сумата от **2398.60 лева**, представляваща реализирани от ищеца съдебно деловодни разноси при настоящото разглеждане на делото под формата на заплатена държавна такса, възнаграждение за защита и съдействие от един адвокат, депозити за особен представител и вещо лице, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Варненски окръжен съд, в двуседмичен срок от връчването му страните.

Препис от настоящето решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____